

1706. január 1-én lépett életbe. Az igazgatók beiktatását és a szerződés kihirdetését József király 1705. okt. 6-án a magyar kamarára bizta.

Dr. Takáts Sándor.

Magyar marhák s lovak szállítása Csehországba. A harminczéves háboruban Csehország egész gazdasága megsemmisült. Hogy a földet művelhessék, külföldről s főleg Magyarországból kellett lovakat s szarvasmarhákat szállítaniok. Egyes főurak és kereskedők felhasználván a kedvező alkalmat, meglehetősen számban hajtották a magyar marhát Csehországba. Pálffy Pál kamarai elnök kétszer is kapott szabad utlevelet 200—200 marha hajtására Csehországba gazdasági czélokra. 1638-ban Mansfeld is vám- és harminczadmentesen vitet száz magyar igás marhát saját jószágaira. 1640-ben okt. 24. Pálffy ismét 100 marhát hajtott Prágába gazdasági czélra. Ugyanez év augusztus havában maga a király rendel küldetni: 100 magyar marhát és 50 tenyész-kanczát az elpusztult Csehországba. (Hung. fasc. 14501.)

Dr. T. S.

A magyar kamara futása Pozsonyból 1645-ben. Elterjedvén Pozsonyban a veszedelmes hír, hogy a svédek a Morva völgyén sietve közelednek a város felé, roppant zürzavar keletkezett az egész vidéken. Mivel az összes hajókat jó eleve Komáromba usztatták le a Dunán, senki sem menekülhetett. A szárazföldön ugyanis azért nem futhattak, mivel a vaklárma szerint a budai pasa nagy sereggel közeledett a nyugati részek felé. A magyar kamara tanácsosai és tisztjei azonban, még a hajók távozása előtt módját ejtették, hogy a legerősebb végvárba Győrbe juthassanak. Mórócz Farkas tanácsos volt az egyetlen, aki nem adta fejét a futásra s a vén nádor mellett Pozsonyban maradt. A kamara tagjai a pénztárt sem vihették magukkal. Különben azt ugyan bátran elemelhették a svédek, mivel egy fillér sem volt benne! Még a menekülés előtt, Törös János kamarai tanácsost Rákóczy fejedelemhez kellett volt küldeni; mivel azonban a kamara tárházában egy fillér sem volt, az 500 forintnyi költséget kölcsön útján kellett beszerezni. Kölcsönt azonban csak úgy kapott a kamara, hogy a hitelezőnek hármasszoros biztosítékot adott. E közben a vaklárma tovább terjedvén, az óvári királyi uradalom pompás marháit és nyájait Neustadtba hajtották, s hogy a svédek el ne vihessék, nagy részét levágták és megették. A barát földi királyi ménest is Ausztriába hajtották.

A kamara távozása tömérdek zavart okozott Pozsonyban. Nem volt senki, aki az ügyeket elintézte volna, s az öreg nádor csak úgy görnyedt a munka alatt. A Győrben időző kamarát tehát visszarendelték Pozsonyba. A jó urak azonban nem hitték, hogy a svédek nincsenek Pozsonyban, s nem jöttek haza. Június 4-én Ferdinánd már a harmadik parancsot menesztí hozzájuk, s megbizsa a nádort, hogy azok ellen, akik nem jönnek vissza Pozsonyba, indítsa meg a törvényes eljárást. Ez hatott, s a nyár végére ismét Pozsonyban volt a vaklárma elszaladt kamara.